

Aasiaat 27.12.18

UPA2019/46

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Ujaqqanik pinneraasiassanik nunatsinneersuunerannik uppernarsaammik allagartalersuineramik pilersitsillutik atuutitsilernissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut. Tunngavineqassalluni ujaqqat pinneraasiassat nunatsinneersut ujaqqallu qiperukkat nunatsinneersut pillugit uppernarsaammik allagartaliisarneq pillugu nalunaarusiaq juni 2017-meersoq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

2015-mi ukiakkut ataatsimiinnitsinni imaattumik qulequtequtalimmik oqaluuserisassanngortit-sivunga:

“Kalaallit ujaraataasa erlinnartut uppernarsaatigisinnaasannik periarfissanik assigiinngitsunik nassuiaasioqqullugit kingusinnerpaamik UPA 2016-mi saqqummiunneqartussamik Naalaakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.”¹

Siunnersutt Inatsisartunit akuersissutigineqarpoq, Naalakkersuisunullu suliakkiunneqarpoq. Naalakkersuisullu tamanna naammassivaat juni 2017-mi.

Uppernarsaatitut allagartalersueriaasiusinnaasutut periarfissat arlallit nalunaarusiami tassani eqqartorneqarput, uppernarsaatitullu allagartalersueriaatsit sumut atorneqarsinnaaneri, qanoq sunniuteqarsinnaanerat, qanorlu akeqarsinnaanerat nalunaarusiami tassani aamma eqqartorneqarsimallutik.

Naluneqanngitsutut ukiuni kingullerni Nunatsinni aatsitassarsiornikkut ineriartortitsineq sukkasuu-pilorujussuarmik ineriartupiluulersimavoq; ujarlilernikkut, misissuinikkut, piaanikkut avammullu tunisassiornikkut.

Tigussaasutut assersuutigiinnarsinnaavarput Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisorfik 2017-mi ammarneqartoq massakkullu aallarertutlersimasoq.

¹ UKA2015 imm.103

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

TNG-kkut (True North Gems) taamani pilersaarutorlutik aallartikkamik, pilersaarutigisimavaat 20 – 22 millioner ukiumut silineqartarnissaat ukiuni 10-niit 15-it tungaannut. Ujarapparparujussuit aningaasarpassuarnik naleqartussat.

Aammattaaq nalunngilarput nunaqqatitta akornanit ujaqqanik pinnersaasiassanik ujarler-toqartartoq piaasoqartartoq pinnersaasiortoqartartorlu. Ukiullu kingulliit marluk ingerlaneranni nunaqavissut akornannit, ujaqqanik pinnersaasiassanik ujarlernissaminnik piaanissaminnillu qinnuteqarsimasut aatsaat taama amerlatigilersimapput.

Naatsumik oqaatigalugu imaappoq; ujaqqanik pinnersaasiassanik inuussutissarsiuteqalersinna-aneq siunissami periarfissagissaartutut oqaatigineqarsinnaalersimavoq, immaqa allaat siunissaq qaninnerusoq eqqarsaartigalugu, ujaqqanik pinnersaasiorneq inuussutissarsiutitsinni pingaarnertit ilaannut ilanngussinnaalersinnaalluni.

Tamannalu piviusunngussappat iliuusissat periusissallu assigiinngitsut iliuuserineqartariaqasapput; iliuusissat ilaattut taaneqarsinnaasoq tassaavoq, ujaqqat pinnersaasiassat nunatsinner-suunerannik uppersaasaasisoqartalernissaa.

Taamatut uppersaasiisoqartalernerup kingunerissavaa ujaqqat pineqartut nunaqavissunit silineqarlutillu suliarineqarsimanerannik – unioqquitsitillunilu suliaangitsutut uppersaateqalerneq; uppersarneqarsinnaalluni ilumut una ujarak pinnersaasiaq meeqqanik sulisoqarani, inussiaatitut sulisoqarani, sorsuffiunngitsumiit – aporaaffiunngitsuminnganniillu suliarineqarlunilu silineqarsimaneranut uppersaataassalluni.

Unnialumi ileqqorissaarneq tunngavigalugu suliat taamaattut akisunerullutillu pisisussanik piuppiarneqarsimasut.

Nunaqavissut nunarsuarmi niuernikkut pitsaasumik inissisimassappata ujaqqat pinersaasiassat nunaqavissunit silineqarsimasut, ileqqorissaarneq tunngavigalugu piiarneqarlutillu suliaasimanerannik naqissusilikkamik uppersaasiisalernissaq allaqqunneqarsinnaangilaq.

Aammalumi tamanna maani nunatsinni nunaqavissunit isumaqatigineqarlunilu kissaatigineqarsimasoq nalunaarusiami takuneqarsinnaavoq; annikitsumik aatsitassarsiornissamik akuersis-summik peqartuniit 25-usuniit 14-it 2016-mi isumasiorneqarsimapput, taakkunanngalu tamangajalluinnarmik kissaatigisimavaat uppersaammik allagartalersuisoqartalernissaa. Taama-tullu uppersaammik allagartalersuisalernerup kingunerisinnaagaa, pinnersaasiamik nunar-suup sinnerani pisisartut soqutigineqarnerulerlutillu nalitunerulersinneqarnissaat.

Taamatut tunngavilersuuteqarlunga matumuuna kalaallit ujaraataasa erlinnartut uppersaatisinnaasaannik allagartalersuisoqartalernissaanik Naalaakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuuteqarpunga.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Neriuppunga siunnersuutiga ilassilluarneqarumaartoq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Nalunaarusiami pineqartumi quppernermi 22-27-mi ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

Uppernarsaatnik ilusilersuinissaq sanaartornissarlu

Periarfissaq 1: Uppernarsaat ujaqqanut tamanut aaqqissuussinermut atasunut ilusilersorneqarnissaa. Ujaqqap sorphaanera assersuutigalugu x-iliinikkut imaluunnit assammik allalluni oqaatigineqarsinnaavoq. Naqinneqartussat 6.000-it missaaniissapput. Ataaseq 2,30 kr.-it miss. akeqassaaq.

Periarfissaq 2: Ujaqqat tunineqarnerpaat tallimat uppernarsaatissaat, ujaqqanullu allanut uppernarsartaassappat ujaqqap ataatsip x-iliinikkut imaluunniit assammik allannikkut suuneranik uppernarsaasiat ilusilersornissaat. Naqinneqartussat 6.000-it missaaniipput. Ataaseq 3,30 kr.-it miss. Akeqassaaq.

Aaqqissuussinerup ineriartortinnissaanut Naalakkersuisoqarfiup iluani piffissaq atortariaqartoq

Uppernarsaammik allagartaliisalernissamut aaqqissuussinerup aallartinnerani Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfimmi aaqqissuussinerup ineriartortinnissaanut piviusunngortinnissaanullu nukinik atuisussaassaaq. Suliassat ataani allassimasut, taamatullu suliap aallartisarnernani pieriarfissap 1-imut piffissaq pisariaqartinneqartussatut ilimagineqartoq tassaavoq:

<i>Aaqqissuussinermut atuisussanut paasissutissatut atugassanik ineriartortitsineq</i>	<i>Akunnerit 60-it</i>
<i>Nioqutissiornermi nittartaanerni atortussanik ineriartortitsineq</i>	<i>Akunnerit 15-it</i>
<i>Ileqqorissaarnermut najoqqutassanik ineriartortitsineq</i>	<i>Akunnerit 100-t</i>
<i>Naalakkersuisoqarfiup iluani malitassat ineriartortinneri</i>	<i>Akunnerit 20-t</i>
<i>Uppernarsaammik ineriartortitsineq</i>	<i>Akunnerit 30-t</i>
<i>Naalakkersuisumut paasissutissiisarneq</i>	<i>Akunnerit 15-it</i>
<i>Atuisunut ilitsersuinerit</i>	<i>Akunnerit 20-t</i>

Uppernarsaatit nalunaarsornissaannut IT-mik atuinissamut pilersaarummik nassuiaasioorneq
Akunnerit qulit

Katillugit.

Akunnerit 270-it

Periarfissap 2-p ineriartortinnerani nukissat amerlanerulaartut atorfissaqartinnissaat ilimagineqarpoq. Taamaammallu akunnerit atortariaqartussat 300-t missaaniinnissat ilimagineqarluni.

Aaqqissuussinerup allaffissornikkut isumaginissaanut Naalakkersuisoqarfiup iluani piffissaq atortariaqartoq

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Aaqgissuussinerup ingerlannerani aningaasartuutissat ataani allaqqasut pisariaqartinneqarnissaat ilimagineqarpoq:

Uppernarsaatit pineqarnissaat (nassiussuinerit il.il.)

Ukiumut akunnerit 45-t

Aaqgissuussinerup nalilersortarnissaa

Ukiumut akunnerit 20-t

Qarasaasiakkoortitsineq (uppernarsaatiniq nalunaarsuinerit)

Ukiumut akunnerit qulit

Aaqgissuussinerup allaffissornikkut ingerlanneqarnissaanut Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfimmi akunnerit 75-it miss. atorineqarnissaat ilimagineqarpoq.

Aningaasartuutissat allat avataaneersut

*Nioqutissianik nittarsaanernut atatillugu ussassaarutit ilusilersornissaat
mik atuinissamut ineriartortitsineq*

kr. 6.000 miss. IT-

kr. 30.000 miss.

Nioqutissianik nittartaanerni ussassaarutit

Ukiumut kr. 10.000 miss.

Nassiussuineri aningaasartuutissat

Ukiumut kr. 1.000 miss.

Aammattaaq innersuussutigissavara tabelit marluk alakkaqqullugit qupperneq 25-miit 27-miittut.

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Uppernarsaammik pisinermi uppernarsaat ataaseq 2,30kr-miit 3,50kr missaani akeqassanga-tsinneqarpoq.

Ujaqqat erlinnartut pinnersaasiassat uppernarsaasersorneqalerpata ilimagineqarpoq pinnersaasiassat avammut tuniniarneqarnerminni soqutigineqarnerulerlutillu nalitunerulersinneqarsinna-nerat. Taamaattumik annikitsumik aatsitassarsiortunut aningaasaatigut iluaqutigineqarsinna-nera ilimagineqarpoq.

Innuttaasunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.